wk.dßl O¾umd, oelau kQ;khg .e<mSu ms<sn| isÿ l< úu¾Ykd;aul wOHhkhla

ඉඳුරාගාරේ ධම්මරතන හිමි[1]

[1]සංස්කෘතික අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව.

**idhammaratana@yahoo.com*

අනගාරික ධර්මපාල ශ්‍රීමතාණන් කළ කැපකිරීම හා සත්චේෂ්ටාවන් කෘතඥතා පෙරදැරිව අනුස්මරණය කරන ගමන් ම එතුමන්ගේ දැක්ම අදට ගළපමු. ''අපගේ දේශප්‍රේමී කටයුතුවලට ආගම බාධාවක් කර ගත යුතු නැත. අපට අවශ්‍ය දැන් මැරීගෙන යන ජීවිතයක් ගත කරමින් නින්දෙන් පසුවන ලංකා ජනතාව අවදි කරවීමට උද්යෝගයෙන් වැඩ කළ හැකි මිනිසුන් කණ්ඩායමකි. ලෝක ඉතිහාසයේ අපට නැති වූ තැන අප ලබා ගත යුතු ය.'' යැයි 1922 දී එතුමා කළ ප්‍රකාශය සලකා බලමු. ධර්මපාලතුමන් බෞද්ධකමට වඩා සැලකූයේ සිංහලකම ය. ඒ අනිත් ජාතීන් පිරිහෙලන මානසිකත්වයෙන් නොවේ. ''සිංහලයෙනි, පරජාතීන් ගෙනැවිත් පුරවන මත්පැන් බොන්න එපා. මරක්කලයන් දිහා බලනු. ඔවුන් මත්පැන් බොනවා ද? දේවතාවුන් සරණ යන දෙමළ වර්ගයා දිහා බලනු. ඔවුන් ඌරු මස්, හරක් මස් කනවාද? ඉංග්‍රීසීන් දිහා බලනු. ඔවුන් කොතරම් වීර්ය කොට ධනය උපදනවාද?'' යන ප්‍රකාශ නූතන ශ්‍රී ලංකාවේ ගෝලීය ධනවාදයේ අනුකාරක පාරිභෝගිකයෙකු වූ ශ්‍රී ලාංකිකයාට මනා පාඩමකි. දේශීය ප්‍රාග්ධනය විදේශීය ව්‍යාපාර ජාලය විසින් අත්පත් කරගනිමින් සිටින්නා වූ ද තත්ත්වයක් තුළ හුදෙක් සරල අවශ්‍යතා සඳහා ගාමන්ට් ෆැක්ටරි න්‍යායයෙන් එදා වේල ආර්ථිකයට ගමන් කරමින් සිටින්නා වූ ද ජාතියේ අනාගත නියාමන යාන්ත්‍රණය බන්දේසියක් මත තබා ස්වේච්ඡාවෙන් විජාතිකයන්ට පූජා කරන්නා වූ ද නූතන ලාංකිකයාට බියකරු ඇස් ඇරවීමකට මග පාදන්නේ ය. ''ඉංග්‍රීසි දත් සිංහලයන්ගෙන් ගරු බුහුමන් ලබන්නට නම් ඔවුන්ට වඩා භික්ෂූන් ඉංග්‍රීසියෙහි සමත් විය යුතුය.'' යන්න අනගාරික ධර්මපාලතුමන්ගේ දූරදර්ශී දැක්මකි. ලාංකේය භික්ෂූන් වහන්සේ වෙනත් රටක භික්ෂූන් වහන්සේට වඩා බව එතුමා දුටුවේ ය. අනගාරික ධර්මපාල අධ්‍යාපන දැක්ම ගොඩනගා ගැනීමට මේ ප්‍රකාශය ද කියවන්න. ''ශිල්ප, කර්මාන්ත, විද්‍යා ඉගෙන ජපන්නු යුරෝපීයයන් පරාජය කළ හ. අපේ සිංහල තරුණ පෙළ නීතිය හා වෙදකම පමණක් ඉගෙනීමට වීර්ය කරති. ශිල්ප කර්මාන්ත ගැන කල්පනා නොකරන ජාතිය දුගී වන්නේ ය.'' මේ ප්‍රකාශය හා ඊට ආනුසංගික සමාජ සත්තාවන් අද වන විට සැබෑ වී හමාර ය. එතුමා වෙනුවෙන් කළ යුතු තවත් බොහෝ දේ ඇති බවත් ඉන් එතුමා දුටු ප්‍රතිපත්තිය ධර්මපාල දැක්ම ලෙස ජාතියට එන්නත් කරවිය යුතු බවත් අප කාටත් තේරුම් යා යුත්තේ ය.

මුඛ්‍ය පද ඃ අනගාරික ධර්මපාල දැක්ම, නූතනය, ජාතිය, ලාංකේය සමාජය, අනාගතය